Skolinspektionen

Göteborgs kommun
info@educ.goteborg.se
fredrik.johansen@educ.goteborg.se

2019-06-10
1 (19)
Dnr 405-2018:6366

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Lindholmens tekniska gymnasium 2 i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Lindholmens tekniska gymnasium 2 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter detta ska göras. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs i så fall också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer då det bedöms motiverat.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Lindholmens tekniska gymnasium 2 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i att utveckla och förbättra undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektor och lärare behöver se till att eleverna ges inflytande över och görs delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Skolinspektionen har under granskningen av skolenheten identifierat sådana allvarliga brister som gör att det inte går att bedöma i vilken utsträckning verksamheten uppfyller de framtagna kvalitets-kriterierna inom ramen för den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Skolinspektionen har därför initierat en riktad tillsyn (dnr 2019:1927) inom vilken beslut kommer att fattas gällande de brister som framkommit.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver, i samarbete med lärarna, se till att lärarnas betygssättning kvalitetssäkras i alla ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 20 december 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 405-2018:6366) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Skälen för bedömningen är att trots att rektorn tar ansvar för att skolenhetens resultat och undervisningen följs upp och analyseras saknas det gemensamma åtgärder för att förbättra undervisningen och resultaten. Vidare visar granskningen att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka genom att det finns mötesstrukturer såsom ämneslag, programträffar och forum där elevhälsan medverkar. Dock används dessa endast till liten del för att diskutera pedagogiska frågor för att utveckla undervisningen på skolenheten. Granskningen visar vidare att skolenheten saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete trots att detta behövs på skolenheten.

Rektorn tar ansvar för att följa upp och analysera skolans undervisning och dess resultat men tar inte fram gemensamma åtgärder för att utveckla och förbättra undervisningen och resultaten

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att följa upp och analysera skolans undervisning och dess resultat. Både lärarna och rektorn beskriver hur rektorn har metoder för att ta reda på hur lärarna bedriver sin undervisning, bland annat genom att ta del av lärarnas egen utvärdering av sin egen undervisning. Rektorn skapar sig även en bild av undervisningen genom att ta upp undervisningsfrågor i programråd där rektorn träffar elever från de båda programmen på skolenheten. Granskningen visar dessutom att rektorn tar ansvar för att följa upp skolenhetens resultat, både avseende kunskapsresultat och resultat kopplade till trygghet och studiero, och att det görs en analys av dessa resultat. Av den inskickade "Verksamhetsplan 2018/19 för Lindholmens tekniska gymnasium" framgår det att fokusområdet för innevarande läsår är "All personal samverkar för en god, trygg och stimulerande miljö som gynnar utveckling och lärande". Granskningen visar dock att de gemensamma åtgärderna som rektorn sedan vidtar inte förankras och omsätts av lärarkollegiet i undervisningen.

Både elevhälsan och de intervjuade lärargrupperna anger samstämmigt att de har diskuterat att de har bekymmer med att skapa studiero och att de behöver en gemensam struktur för lektionerna, men att det inte finns några gemensamma åtgärder för att förbättra studieron som följs av kollegiet. Bland annat berättar lärarna att de kommit överens om att ha en gemensam ram och struktur på lektionerna men att det inte är något som följs av alla i kollegiet. Lärarna berättar att de inte kan ge några exempel på varken gemensamma åtgärder eller har en samsyn när det kommer till att utveckla och förbättra undervisningen. "Vi har inte jobbat så på den här skolan" säger en lärare och en annan lärare beskriver det som att de diskuterar undervisningsfrågor men agerar inte gemensamt som ett lärarkollegium utifrån vad de diskuterat.

Rektorn ser inte till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen

Granskningen visar att rektorn skapat en organisation som innebär att lärarna ges vissa förutsättningar att samverka i ämneslag, programträffar och forum där lärare och elevhälsan kan samverka men att dessa till liten del används för att diskutera pedagogiska frågor för att utveckla undervisningen på skolenheten. Under intervjun uttrycker elevhälsan att det finns viss samverkan med lärare och att lärarna har börjat samarbeta mer än tidigare. De berättar vidare att lärarnas samverkan väldigt lite handlar om pedagogiska frågor och att det är svårt att enas på skolenheten i vad lärarna ska göra gemensamt när det handlar om utveckla och förbättra undervisning. Elevhälsan berättar även att alla lärare inte har möjlighet att delta på en del möten vilket behövs för att samtliga lärare skulle kunna delta i utvecklingsarbete. Under intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att det inom flera områden, där det enligt de intervjuade skulle behövas, inte finns några pedagogiska diskussioner som leder till någon utvecklingsinsats som genomförs i praktiken. Lärarna beskriver under intervjun hur de har börjat med att strukturera sina möten för att kunna stödja varandra och att rektorn efterfrågat och uppmuntrat det. Enligt lärarna skulle de dock behöva prata mer om pedagogiska frågor och om kvaliteten i undervisningen men att samarbetet i dagsläget oftast handlar om frågor av praktisk karaktär. Lärarna har börjat med att delge varandra goda exempel, men berättar vidare att det saknas en samsyn kring undervisningsfrågor och att lärarna tillsammans heller inte arbetat med några gemensamma åtgärder som avser att förbättra undervisningen. Både lärarna och rektorn berättar under intervjuer att det finns väl fungerande ämneslag, där även lärare vid de övriga två skolenheterna på Lindholmens tekniska gymnasium ingår. Det framgår dock att lärarna upplever en stor skillnad mellan ämneslagen om det diskuteras pedagogiska frågor eller inte och hur väl samarbetet i ämneslagen fungerar. Detta bekräftas av rektorn som beskriver att hon inte styr över alla ämneslag då dessa är organiserade tillsammans med flera andra skolenheter och att lärarna inte alltid får stöd i sitt arbete i de olika ämneslagen.

Rektorn leder inte ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte ser till att ett strategiskt jämställdhetsarbete bedrivs. Granskningen visar att det skapats en jargong på grund av att det är övervägande pojkar bland eleverna på skolenheten och att det förekommer verbala och fysiska kränkningar kopplade till kön (se vidare under avsnittet Trygghet och studiero). Lärarna beskriver under intervjuerna att de reagerar och samtalar med eleverna när de exempelvis hör sådana kommentarer. Under granskningen framgår det dock att lärarna inte har något uppdrag från rektorn eller att det sker någon uppföljning av jämställdhetsarbete. Några exempel på åtgärder eller gemensamma aktiviteter kopplade till jämställdhetsfrågor i undervisningssituationer ges heller inte under några intervjuer eller i det till Skolinspektionen inskickade kompletterande materialet. Under intervjuerna med eleverna kan de ge enstaka exempel på hur de har pratat om jämställdhet i enstaka kurser. Sammantaget innebär detta att de flesta av eleverna sällan möter diskussioner om jämställdhet i undervisningen trots att detta skulle behövas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i att utveckla och förbättra undervisningen.

Granskningen på Lindholmens tekniska gymnasium 2 visar att de forum som rektorn skapat för lärararsamverkan inte används i tillräcklig utsträckning till pedagogiska frågor och därmed inte till att utveckla undervisningen på skolenheten.

Enligt skollagen ska rektor särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att på skolenhetsnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektorn har enligt läroplanen dessutom ett ansvar för att lärarna kontinuerligt ges möjlighet att samverka med varandra för att kunna utveckla utbildningen och för att eleverna ska få ett sammanhang i sina studier. Rektorn har vidare ett tydligt ansvar för att utveckla utbildningen för att sätta upp och kommunicera tydliga mål och förväntningar med fokus på elevers lärande så att det är detta uppdrag som hamnar i fokus i lärarnas samarbete.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn säkerställer att de forum som finns för lärare att mötas och samverka i används till att utveckla undervisningen utifrån läroplan och de nationella riktlinjerna genom att lärarna kan utbyta erfarenheter så att

det sker ett lärande i kollegiet. I sin roll som pedagogisk ledare behöver rektorn även följa upp att det kollegiala arbetet får effekt på elevernas lärande. För att det kollegiala samarbetet och lärandet ska få effekt på elevers lärande bör bland annat elevers lärande sättas i centrum, samarbetet bör inriktas mot specifika syften och inte ha för generella sådana. Skolinspektionen rekommenderar även rektorn att tydliggöra mandat, roller och ansvarsfrågor på skolenheten så att de forum lärarna samverkar i får tydliga uppdrag och förväntningar.

Undervisning

Författningsstöd
1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen 4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skälen för bedömningen är att eleverna inte görs delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen. Även om det under granskningen ges exempel på hur undervisning utvärderas tillsammans med eleverna så är det inget som varken sker likvärdigt på skolan eller är vanligt förekommande. Vidare visar granskningen att undervisningen till viss del är strukturerad, målfokuserad och ger eleverna ett aktivt lärarstöd. Lärarna går vid lektionerna vanligen igenom vad eleverna ska arbeta med men tydliggör syftet med arbetsuppgifterna för eleverna i varierande grad. Vidare behöver lärarna se till att eleverna stimuleras och uppmuntras i högre utsträckning för att kunna ges utmaningar och därmed kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Eleverna ges inte möjlighet till att delta i planering och utvärdering av undervisningen.

Granskningen visar att eleverna inte görs delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen. Av elevernas beskrivningar framgår att planeringar av arbetssätt, uppgifter och examinationer oftast är bestämda av läraren utan att eleverna har getts möjlighet att vara delaktiga. Av lärarnas exempel under intervjuerna framgår att de ger eleverna litet utrymme att vara delaktiga i planeringen gällande innehåll och arbetssätt. "Det är väldigt lite delaktighet här och eleverna blir serverade saker de ska göra", säger elevhälsan. Rektorn beskriver att eleverna generellt inte är tränade i att

vara delaktiga vid planering och utvärdering av undervisningen innan de börjar på skolenheten och att eleverna inte vet om att de har det utrymmet. Det är ett utvecklingsområde säger rektorn och lärarna "tar över" om eleverna inte uttrycker vad de vill.

Granskningen visar dessutom att det saknas metoder för att utvärdera undervisningen på skolenheten. I båda de intervjuade elevgrupperna berättar eleverna om att det är ett fåtal lärare som gör avstämningar under kursen, antingen i form av enkäter under kursens gång eller att lärare ställer frågor kring vad eleverna har lärt sig. I övrigt kan varken intervjuade elev- eller personalgrupper ge exempel på hur lärarna går tillväga för att kontinuerligt utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Eleverna ges i varierande omfattning en undervisning som är strukturerad, målfokuserad och möjlighet till ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisning till viss del är strukturerad och målfokuserad. Elevernas bild är att lärarna vanligtvis startar lektionen med att berätta vad eleverna ska arbeta med under lektionen men lärarna tydliggör inte syftet med uppgifterna. Lärarna och elevhälsan anger under intervjuer att det finns ett uppdrag från rektorn kring hur de ska arbeta med en tydlig lektionsstruktur men att lärarna på skolenheten inte har en samsyn vad det innebär och därför heller inte gör på samma sätt så att det blir tydligt för eleverna. Eleverna beskriver vidare att det är ovanligt att lärarna gör en sammanfattande avslutning av lektionerna där läraren går igenom vad de arbetat med eller vad eleverna har lärt sig under lektionen. "Det är några lärare som går igenom lektionen på slutet men oftast packar vi bara ihop eller städar och slutar lektionen", säger eleverna. Detta bekräftas även av de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomfört under besöket där majoriteten av lektionerna inte innehåller en del där eleverna antingen får möjlighet att reflektera över sitt lärande eller att läraren summerar innehållet på lektionen.

Granskningen visar dessutom att det varierar på skolenheten om eleverna får ett aktivt lärarstöd under lektionerna. Bland annat förekommer det att eleverna delas i två grupper med en ansvarig lärare i olika rum. Observationer och intervjuer visar att eleverna inte ägnar sig åt skolarbete när läraren undervisar den andra gruppen då eleverna förväntas arbeta på egen hand utan istället ägnar sig åt sina mobiltelefoner. Eleverna uttrycker att de själva måste visa att de vill få stöttning och om eleverna själva väljer att sitta med mobilen finns det lärare som inte bryr sig om det.

Eleverna kan stimuleras och utmanas i högre utsträckning i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning stimulerar och uppmuntrar eleverna så att de utmanas och därmed kan nå längre i sin kunskapsutveckling. Eleverna uttrycker att de inte vill ha svårare uppgifter utan vill bli klara fort men att vissa lärare trots det får dem att göra mer än de behöver. "En del lärare är bra på att pusha oss men i vissa andra ämnen är det inte så", säger eleverna. Under de lektionsobservationer som genomförts ges Skolinspektionen flera exempel på lektioner där eleverna förväntas arbeta enskilt med en och samma uppgift under hela lektionen men där merparten av eleverna tappar fokus och ägnar delar eller hela lektionen åt annat än skolarbete. Under dessa observationer ges Skolinspektionen exempel på hur flera elever uttrycker att uppgifterna är meningslösa och trista. Skolinspektionen har emellertid även observerat lektioner där det sker en variation av moment och där innehåll och arbetsform tagit sin utgångspunkt utifrån eleverna så att majoriteten behåller sitt engagemang under lektionspasset. Elevhälsan uttrycker att undervisningen generellt skulle behöva vara mer utmanande för eleverna och att det finns undervisning som inte är tillräckligt stimulerande för eleverna. Eleverna tröttnar då och blir passiva, säger elevhälsan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektor och lärare behöver se till att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det på skolan saknas ett arbetssätt där eleverna på ett likvärdigt sätt är delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen.

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Undervisningen ska dessutom bedrivas i demokratiska arbetsformer och utveckla samtliga elevers förmåga och vilja att ta personligt ansvar.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att tillsammans med lärarna arbeta aktivt för att öka elevernas delaktighet i både planeringen och utvärderingen av undervisningen. Eftersom det ligger i lärarens uppdrag att bedriva undervisningen så att eleverna ges inflytande finns det ingen motsättning mellan elevers rätt till inflytande och att lärare har ansvaret för undervisningen. Däremot är det viktigt att den konkreta

utformningen av vad inflytandet omfattar varierar.[1] Eftersom inflytandet ska vara påtagligt, det vill säga tydligt för eleverna, räcker det inte att läraren själv planerar undervisningen med hänsyn till elevernas intressen och tidigare erfarenheter. Detta kan ses som ett indirekt elevinflytande, men för att inflytandet ska vara påtagligt för eleverna, behöver eleverna stimuleras till att ta aktiv del i planeringen. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns exempelvis utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på inom respektive ämne. Vilka arbetsformer som bäst lämpar sig för att utveckla dessa kunskaper och hur det ska redovisas är också viktiga aspekter att låta eleverna resonera kring, i syfte att de successivt ska kunna få ökat eget ansvar. Andra område som eleverna kan vara med och påverka är vilka läromedel som ska användas eller vilka examinationssätt som ska tillämpas. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförts med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska få ett underlag för att utveckla undervisningen. Dessa utvärderingar ska göras kontinuerligt, under terminens gång, och inte bara i slutet av en kurs, detta så att läraren har möjlighet att förändra upplägg och genomförande i befintlig undervisningsgrupp. Ibland kan en snabbåterkoppling vara lämplig men ibland behöver eleverna mer utförligt och anonymt få lämna synpunkter på hur de upplever att undervisningen fungerar. Skolinspektionens erfarenheter är att de lärare som kontinuerligt låter eleverna utvärdera hur arbetet fortlöper lyckas bättre med att få eleverna att uppleva att de har inflytande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd
3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

[1] Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 311)

Skälen för bedömningen är att eleverna på Lindholmens tekniska gymnasium 2 inte får en utbildning i en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero och att det inte pågår ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete som omsätts i praktiken vid skolenheten.

Vid granskningen framkommer att undervisningen ofta störs av att elever uppträder på ett sådant sätt att klasskamrater inte kan få studiero eller möjlighet att koncentrera sig på skolarbetet. Det är också vanligt att elever gör annat på lektionerna än skolarbete, vilket kan bidra till en bristande studiero. Även om det finns ett policydokument på skolenheten kring studiero och som bland annat tar upp regler kring mobiltelefoner finns det i praktiken inget gemensamt förhållningssätt i dessa frågor. Såväl elever som personal uttrycker att lärarna inte agerar och har en samsyn kring arbetet med studiero. Vidare framgår att tryggheten brister och framför allt för de kvinnliga eleverna på skolenheten som blir utsatta för både verbala och fysiska kränkningar. Det framkommer också att elever använder ett kränkande språkbruk, nedsättande kommentarer om flickor/kvinnor och att detta har blivit normaliserat på skolenheten. Trots detta språkbruk, och att kvinnliga elever utsätts för kränkande behandling finns inte något gemensamt värdegrundsarbete för att förmedla och förankra de grundläggande värderingar som samhället vilar på gällande exempelvis likabehandling av individer och grupper. Detta innebär att eleverna sällan möter diskussioner om exempelvis jämställdhet eller etiska frågor, trots att detta skulle behövas.

Lärarna har en inte samsyn kring arbetet med studiero

Granskningen visar att det inte finns en samsyn kring arbetet med studiero bland lärarna trots att det finns ett tydligt behov av detta på skolenheten. Det framgår av intervjuer med elever, lärare och elevhälsan att eleverna saknar studiero i vissa klasser på skolenheten. Skolinspektionen har vid besöket intervjuat elever som säger att studieron varierar mellan olika lärare och ämnen. Eleverna beskriver att främst de teoretiska lektionerna blir så pratiga och stökiga att de inte kan arbeta. Eleverna berättar vidare att någon enstaka lärare är mer sträng och ser till att det blir konsekvenser för de elever som inte sköter sig i klassrummet genom att de exempelvis tar kontakt med vårdnadshavare, vilket leder till att övriga elever kan arbeta på de lektionerna. Andra lärare gör dock inte på samma sätt och ser inte till att det blir några konsekvenser för elever som inte sköter sig på lektionerna. "Det innebär att vi får jobba ikapp hemma", säger eleverna. Lärarna säger att de har elever i klasserna som påverkar studieron negativt men lärarna har inte möjlighet att prata med elever enskilt när det behövs. Det finns inga grupprum eller liknande, säger lärarna. Lärarna berättar att det får konsekvenser för de elever som har ambitioner i klassen.

Vid de flesta av Skolinspektionens observationer är det vanligen studiero men inspektörerna ser exempel på lektioner där elever tappar fokus och även att vissa elever inte gör något skolarbete alls, utan istället använder mobiler och/eller datorer till andra saker än skolarbete, som exempelvis att titta på film. Det händer att lärare säger till eleverna att ta undan sina mobiltelefoner, men det finns även tillfällen där elever ägnar hela lektioner åt att titta på film utan att det uppmärksammas av läraren. På flera lektioner tar dessutom eleverna upp sina mobiltelefoner under stunder när läraren är fokuserad på att hjälpa andra elever och eleverna involverar varandra i att samtala kring annat än skolarbete. Vid en av de observerade lektionerna ägnar majoriteten av eleverna över hälften av lektionen till att använda sina mobiltelefoner och att ha samtal med varandra om annat än skolarbete. Eleverna berättar vid intervju att det finns lärare som inte reagerar om eleverna sitter med mobiltelefonerna under lektionerna. "Lärarna är för snälla och det blir rörigt", säger eleverna. Elevhälsan beskriver att det finns olika syn bland lärarna kring detta och att eleverna får svårt att få saker gjorda under lektionerna. Det är inte alltid dålig studiero i form av att det "är vilt" men elever blir passiva i klassrummet, säger elevhälsan.

Intervjuerna visar att lärarna inte har ett gemensamt förhållningssätt för hur ordning och studiero ska upprätthållas. Eleverna upplever att det inte finns några tydliga regler på skolenheten, varken gällande hur mobiltelefoner ska hanteras eller vad som händer om någon stör undervisningen. Eleverna i några av klasserna säger att de pratat om studiero vid ett tillfälle i klassen inför ett elevrådsmöte och att det resulterade i att lärarna skulle säga till eleverna mer men att det inte har blivit så. Både rektorn och lärarna säger att de är överens om att de ska arbeta med att förbättra studieron varpå rektorn anger att det finns ett policydokument som bland annat tar upp hur lärarna ska hantera mobiltelefoner i klassrummet. Lärarna berättar dock att de inte har någon samsyn och att de också agerar på olika sätt i undervisningen när det gäller studiero. Enligt lärarna pratar de mycket men agerar inte. Även elevhälsan beskriver under intervjun att det finns önskemål från rektorn på hur lärarna gemensamt ska arbeta kring studiero men att det ännu inte finns något gemensamt arbete eller samsyn för att skapa studiero på skolenheten.

Eleverna får inte en utbildning som präglas av trygghet och det sker inte ett tillräckligt aktivt och medvetet arbetet med värdegrundsfrågor

Granskningen visar att alla elever inte får en utbildning som präglas av trygghet men trots detta finns inte ett tillräckligt aktivt och medvetet arbete med värdegrundsfrågor för att skapa en sådan skolmiljö på skolenheten.

Av intervjuer framgår det att skolmiljön inte upplevs som trygg av alla elever. Framför allt framgår det under granskningen att det finns kvinnliga elever som är utsatta för både verbala och fysiska kränkningar. Det framgår vidare att det är vanligt med grovt och nedsättande språkbruk. Under flera av de lektioner som Skolinspektionen observerat har eleverna ett grovt språkbruk där svordomar är vanligt förekommande utan att lärare reagerar i de flesta fallen, eleverna kallar varandra "dumma i huvudet" och liknande kommentarer vid upprepade tillfällen. Under observationerna ges även exempel på sexistiska skämt och det förs fram fördomar kring flickor/kvinnor. En grupp elever ägnar en del av lektionstiden, vid en av de observerade lektionerna, åt att diskutera tjejers utseende utifrån bilder på deras mobiltelefoner. Eleverna beskriver under intervjuerna att det är en "grabbig jargong" och att de kan säga vad de vill utan att någon blir kränkt, men att det antagligen inte hade varit så om det funnits tjejer i klassen. Lärarna uttrycker under en intervju att det förekommer nedsättande kommentarer av elever kring exempelvis nyanlända och kvinnor och att de agerar dagligen när de hör sådana kommentarer. En lärare berättar vidare att det förekommer kommentarer och en kvinnosyn bland eleverna som får lärarna att reagera och "studsa till".

Av intervjuer med elever och lärare framgår att det inte pågår ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete som omsätts i praktiken på skolenheten. Visserligen ger elever och lärare exempel på att det lyfts värdegrundsfrågor i samband med undervisningen i vissa ämnen, som exempel jämställdhet i ämnet svenska och demokratifrågor i ämnet samhällskunskap, men under granskningen ges Skolinspektionen inga exempel på särskilda insatser eller åtgärder på skolenheten kopplade till en kartläggning av skolans behov av värdegrundsarbete. Rektorn anger att uppdraget till lärarna och det som är gemensamma åtgärder är att de ska uppfylla det som finns i styrdokumenten kring värdegrundsfrågor. "Lärarna har det uppdraget", säger rektorn. På fråga om på vilket sätt det bedrivs ett arbete med värdegrundsfrågor på skolenheten svarar rektorn i intervju att det som görs är att elevhandledarna har i uppdrag att arbeta med trygghet och studiero samt att förankra ordningsregler och likabehandlingsplan.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har under granskningen av skolenheten identifierat sådana allvarliga brister som gör att det inte går att bedöma i vilken utsträckning verksamheten uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom ramen för den regelbundna kvalitetsgranskningen. Skolinspektionen har därför initierat en riktad tillsyn (dnr 2019:1927) inom vilken beslut har att fattas gällande de brister som framkommit.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd
1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen
8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen
Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn tar ansvar för att följa upp lärarnas betygssättning och resultat på nationella prov som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn ser även till att det finns rutiner för bedömning av det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) och rektorn ger möjligheter för läraren att ha kontakt med eleven och elevens handledare på arbetsplatsen. Vidare ger rektorn vissa förutsättningar för att lärarna regelbundet ska kunna samverka med varandra när de gör sina bedömningar av elevernas prestationer. Bland annat genom att det sker en organiserad sambedömning av de nationella proven och gymnasiearbetet samt att det sker en fungerande bedömningssamverkan i vissa av ämneslagen. Men granskningen visar även att det finns lärare som undervisar i ämnen på skolan som inte har förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina bedömningar och betygssättning tillsammans med lärare som undervisar i liknande eller samma ämne och lärare som inte ingår i ämneslag där betyg och bedömning tas upp.

Rektorn följer upp och analyserar betygssättning och nationella provbetyg

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att följa upp hur betyg sätts i relation till resultat på nationella prov som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet. Special-pedagogerna beskriver under intervjun med elevhälsan att de har ett specifikt uppdrag att tillsammans med rektorn följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat, bland annat genom att titta på betygssättningen kopplat till lärare och de olika ämnena. Det framgår även av skolenhetens inskickade kvalitetsarbete att det görs en sådan uppföljning och analys av betygssättningen och i relation till de nationella provresultaten. Granskningen visar även att rektorn ser till att det finns tydliga rutiner och system för hur elevers kunskaper bedöms i samband med APL. Elever och lärarna beskriver hur de använder ett digitalt verktyg där elever och lärarna kommunicerar dagligen samt att lärarna kan följa vilka moment som eleven har genomfört under sin arbetsplatsförlagda tid.

Alla lärare har inte förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning

Granskningen visar att rektorn inte har skapat förutsättningar för att alla lärare ska kunna kvalitetssäkra sin betygssättning. Det sker en organiserad sambedömning av de nationella proven och gymnasiearbetet samt finns en fungerande bedömnings-samverkan i vissa av ämneslagen. Dock framgår det av intervjuer med de olika personalgrupperna att det finns ämneslag där det inte sker någon bedömnings-samverkan men även att det finns lärare som är ensamma i sitt ämne och där det inte finns någon utvecklad samverkan med andra skolor. Det framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att de under medarbetarsamtal har samtal kring grunderna för de enskilda lärarnas betygsättning. Rektorn beskriver dock att de lärare som är ensamma i ett ämne kan "bli solitära" kring sina bedömningar och att de kan behöva mer utmaningar kring betygsättning i samtal med rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver, i samarbete med lärarna, se till att lärarnas betygssättning kvalitetssäkras i alla ämnen.

Skolinspektionen bedömer att formerna för lärarnas sambedömning behöver utvecklas i syfte att verka för likvärdighet. Visserligen sker en sambedömning av nationella prov och av gymnasiearbetet och vissa lärare ges möjlighet att kvalitets-säkra sin betygsättning. Däremot saknas en skolövergripande systematik i arbetet med att skapa en allsidig och likvärdig bedömning och betygsättning i alla ämnen.

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Vidare framgår att rektorn ska se till att betyg sätt i enlighet med denna lag och andra författningar. När elevers kunskaper bedöms är det av yttersta vikt att detta sker på ett så likvärdigt sätt som möjligt. Rektorn har ett ansvar för att ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin egen bedömning i syfte att verka för likvärdighet. Bedömning och betygsättning är en komplex praktik och kräver att lärare inte lämnas ensamma i arbetet. Det är viktigt att lärarna ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning, dels i relation till de nationella styrdokumenten, dels med varandra.[2] Lärare behöver regelbundet ges möjlighet att diskutera och analysera hur de bedömer elevernas kunskaper i

[2] Skolverket (2016) Betygsskalan och betygen B och D, Stödmaterial, reviderad version, Stockholm: Fritzes

förhållande till kunskapskraven. Lärare behöver också ges möjlighet att samverka både inom och mellan skolor. Vidare behöver rektorn ge lärarna förutsättningar att med flera olika metoder utveckla sin bedömarkompetens.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att lärarna får möjlighet att jämföra elevers arbeten och sina bedömningar inom alla ämnen. Det kan till exempel ske genom att lärare gemensamt diskuterar och samlar en variation av elevarbeten som representerar kunskapskravens olika nivåer. Det kan rektor ansvara för genom att till exempel delta i möten då lärare diskuterar bedömning, ger tydliga instruktioner till samtalsledare eller utformar tydliga mötesstrukturer. I de fall där lärare är ensamma i ett ämne på skolenheten behöver rektorn tillsammans lärarna utveckla samverkansformer med andra skolor för att öka likvärdigheten i lärarnas betygsättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef
Signerat av: Helena Boëthius

X Fredrik Nellemo

Föredragande
Signerat av: Fredrik Nellemo

I handläggningen av ärendet har även undervisningsråd Kristina Svensson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömnings-områden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov

och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 26 och 27 februari 2019. Besöket genomfördes av Fredrik Nellemo och Kristina Svensson.

Lindholmens tekniska gymnasium 2, är en kommunal gymnasieenhet belägen i Göteborgs kommun. Skolan har två nationella program, industritekniska programmet och VVS- och fastighetsprogrammet. Skolan har även elever på introduktions-programmen. Det går, enligt skolans egna uppgifter, totalt 253 elever på skolan, varav 212 elever på de nationella programmen och 41 elever på ett introduktionsprogram. Skolan leds av en rektor.